

uitgevoerd, kan hij of zij aan hen vragen waarom ze juist voor die bepaalde taak hebben gekozen en of ze vinden dat ze er iets van geleerd hebben.

In het voortgezet onderwijs kan de mindset worden behandeld door te praten over mensen die voor een enorme uitdaging staan. Dat zijn bijvoorbeeld Olympische sporters. De leraar kan de leerlingen vragen of die sporters zichzelf zien als potentiële winnaars van de gouden medaille. Dit is een eerste stap om leerlingen te helpen bij de bewustwording van hun mindset en of zij in verbetering daarvan geloven.

Als leerlingen zich bewust zijn van de keuze uit de mindsets, kan de leraar de leerlingen opdrachten geven daar een beroep op doen. Een goed middel hiervoor is het werken met literatuur. De personages in een boek kunnen worden beoordeeld aan de hand van de vraag of zij een mindset hebben die gelooft in verandering of een die vindt dat alles vastligt. De figuren Miss Havisham en Magwitch in het boek *Great Expectations* van Charles Dickens uit 1861 kunnen met elkaar vergeleken worden op dit punt.

Aansprekende voorbeelden van zowel een veranderbare, als onveranderbare mindset zijn op allerlei terreinen te vinden. Mensen kunnen op het ene gebied wel in verandering geloven en op een ander terrein weer niet. Een leerling kan bijvoorbeeld denken dat op het gebied van wiskunde geen ontwikkeling mogelijk is, terwijl hij wel in verandering op sportgebied gelooft. Dweck (2000) heeft een aantal methodes ontwikkeld om iemands positie te meten. De onderzoeken die in de figuren 6.3 tot en met 6.6 staan, zijn aangepast voor het gebruik in de klas. De antwoorden onder A wijzen op een onveranderbare mindset en die onder B op een veranderbare. De onderzoeksvragen in figuur 6.3 kunnen leerlingen helpen om de twee mindsets te onderscheiden.

Geef aan met welke uitspraak je het meest eens bent.

1.

A. In sommige vakken op school ben ik goed en in sommige niet.

B. Voor sommige vakken op school doe ik meer mijn best.

2.

A. Fouten maken mag niet.

B. Fouten maken mag, als je er van leert.

3.

A. Sommige klasgenoten zijn beter dan ik.

B. Sommige klasgenoten doen beter hun best dan ik.

4.

A. Soms helpt het als je beter je best doet, maar je wordt er niet echt slimmer van.

B. Om beter in een vak te worden, moet je meer je best doen.

5.

A. Ik weet dat ik slaag in de dingen waar ik goed in ben.

B. Ik weet dat ik in alles slaag als ik me daar echt voor inzet.

Figuur 6.3: intelligentie - heb je een onveranderbare mindset of niet

Bron: aangepast van Dweck, 2000

In het algemeen is het best om discussies over de mindset van individuele leerlingen privé te houden. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld bovenstaande test voor zichzelf doen en daar individueel met de leraar over praten. Een algemene discussie over deze test kan echter ook nuttig zijn.